

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS

Stegne 7
1000 Ljubljana

Ljubljana, 20.6.2019

ZVEZA: Analiza AKOS št. 38241-4/2018

ZADEVA: Pripombe na analizo upoštevne trga 2

Spoštovani,

Skladno s pozivom Agencije za komunikacijska omrežja in storitve (v nadaljevanju »Agencija«) z dne 12.6.2019, objavljenem na spletni strani agencije, v nadaljevanju podajamo pripombe operaterja Akton d.o.o. na analizo upoštevne trga 2 »Veleprodajno zaključevanje govornih klicev v posameznih mobilnih omrežjih« (v nadaljevanju »Analiza«), in sicer po poglavjih kot jih je Agencija navedla v Analizi.

10. Predlagane obveznosti na upoštevne trgu

10.1 Obveznost dopustitve operaterskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe

Na strani 47 Analize Agencija med drugim navaja: *»Medomrežno povezovanje, ki je posebna oblika operaterskega dostopa, namreč omogoča vzajemno delovanje storitev med povezanimi operaterji javnih mobilnih omrežij in s tem medsebojni dostop do končnih uporabnikov povezanih operaterjev.«*

Podoben stavek se je nahajal tudi v analizi upoštevne trga 1, v zvezi s katerim je nato operater Telekom Slovenije v pripombah Agenciji sugeriral, da naj analizo dopolni na način, da bi bilo medomrežno povezovanje z operaterji, ki nimajo svojih končnih uporabnikov, stvar komercialnega dogovora med operaterjema oziroma, nekoliko drugače povedano, da naj bi regulatorne obveznosti za OPTM veljale samo v razmerju z operaterji, ki imajo lastne končne uporabnike. Agencija je nato v odgovoru na pripombe takšen predlog Telekom Slovenije argumentirano zavrnila.

V izogib morebitnim ponovnim poskusom diskriminacije med operaterji predlagamo Agenciji, da analizo dopolni na način, da k točki 10.1 doda najmanj še naslednji pojasnilni stavek:

Povezujemo regijo s svetom

AKTON Telekomunikacijski inženiring d.o.o.,
Dunajska cesta 9, 1000 Ljubljana, Slovenija • Davčna št.: SI62419919 • Matična št. podjetja: 5372798
TRR: Nova Ljubljanska banka d.d., IBAN: SI56 0208 5001 3245 424, SWIFT: LJBASI2X
Banka Sparkasse d.d., IBAN: SI56 3400 0101 7717 380, SWIFT: KSPKSI22XXX
Addiko Bank d.d., IBAN: SI56 33000 0008522023, SWIFT: HAABSI22
Vpis v sodnem registru pri Okrožnem sodišču v Ljubljani pod št. 1/06892/00 • Osnovni kapital družbe: 4.915.685,55 EUR

Akton d.o.o.

Dunajska cesta 9
1000 Ljubljana, Slovenija

T: +386 1 2362 900

F: +386 1 2362 920

E: info@akton.si

www.akton.si

»Operaterji s pomembno tržno močjo, ki zaključujejo klice v posamičnih omrežjih, morajo na podlagi naloženih obveznosti omogočiti operaterski dostop in medomrežno povezovanje vsem operaterjem, pri čemer operaterjev ne smejo obravnavati diskriminatorno, kar pomeni da morajo imeti vsi iskalci dostopa enake pogoje dostopa, ne glede na to, ali imajo svoje končne uporabnike ali ne.«

10.2 Obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja

V zvezi s predlagano obveznostjo zagotavljanja enakega obravnavanja Agencija med drugim navaja in predlaga, da bodo operaterji s pomembno tržno močjo v okviru navedene obveznosti morali zagotoviti enakovredne pogoje medomrežnega povezovanja oziroma operaterskega dostopa v enakovrednih okoliščinah.

Operaterji s pomembno tržno močjo se v zvezi s storitvijo zaključevanja klicev medomrežno povezujejo tako s tujimi operaterji kakor tudi z domačimi operaterji, tj. operaterji s sedežem v Republiki Sloveniji, registriranimi pri Agenciji. Vendar v praksi le za domače operaterje, ki se z operaterji s pomembno tržno močjo povezujejo v Republiki Sloveniji, veljajo pogoji, omejitve in dodatne finančne obveznosti kakor izhajajo iz vzorčnih ponudb in na njih temelječih pogodbah o medomrežnem povezovanju. Tako se tujim operaterjem ne zaračunavajo stroški ostalih storitev kot so priključnine za dostopovne vode, vzpostavljanje in testiranje signalizacijskih vodov, mesečne vzdrževalnine dostopovnih kapacitet in signalizacije, testiranje medomrežnih povezav in podobne storitve, ki so jih domači operaterji dolžni plačevati brez izjem. K temu je potrebno dodati še stroške zavarovanja plačil v obliki bančnih garancij, ki se od tujih operaterjev ne zahtevajo. Upoštevaje dejstvo, da gre za relativno visoke stroške storitev, katerih cene, kot bo spodaj dodatno pojasnjeno, se že več kot desetletje niso spremenile in posledično niso niti stroškovno naravnane, je jasno, da domači operaterji v razmerju s tujimi operaterji v enakovrednih okoliščinah nikakor nimajo enakovrednih pogojev. Po drugi strani se operaterji s pomembno tržno močjo s tujimi operaterji praviloma povezujejo v t.i. stičiščih na Dunaju ali v Frankfurtu, do koder mednarodne dostopovne vode na lastne stroške zagotavljajo sami operaterji s pomembno tržno močjo, s čimer za tuje operaterje odpade tudi ta strošek. Domači operaterji moramo stroške dostopovnih vodov do točk medomrežnega povezovanja z vsakim od slovenskih operaterjev s pomembno tržno močjo nositi v celoti sami. In končno, na podlagi informacij s trga ni skrivnost, da operaterji s pomembno tržno močjo že nekaj časa tujim operaterjem zaključevanje klicev v svoja omrežja zaračunavajo po istih cenah kot domačim operaterjem, s čimer domači operaterji izgubljajo prostor za ustvarjanje marže, potrebne za pokrivanje neizogibnih stroškov medomrežnih povezav z OPTM.

Ob upoštevanju vseh zgoraj navedenih dejstev in okoliščin je jasno, da v praksi domačim operaterjem s strani operaterjev s pomembno tržno močjo niso zagotovljeni enakovredni pogoji medomrežnega povezovanja, temveč so domači operaterji v razmerju s tujimi operaterji postavljeni v nesorazmerno slabši položaj.

Povezujemo regijo s svetom

AKTON Telekomunikacijski inženiring d.o.o.,
Dunajska cesta 9, 1000 Ljubljana, Slovenija • Davčna št.: SI62419919 • Matična št. podjetja: 5372798
TRR: Nova Ljubljanska banka d.d., IBAN: SI56 0208 5001 3245 424, SWIFT: LJBAS12X
Banka Sparkasse d.d., IBAN SI56 3400 0101 7717 380, SWIFT: KSPKSI22XXX
Addiko Bank d.d., IBAN: SI56 33000 0008522023, SWIFT: HAABSI22
Vpis v sodnem registru pri Okrožnem sodišču v Ljubljani pod št. 1/06892/00 • Osnovni kapital družbe: 4.915.685,55 EUR

Akton d.o.o.
Dunajska cesta 9
1000 Ljubljana, Slovenija
T: +386 1 2362 900
F: +386 1 2362 920
E: info@akton.si
www.akton.si

Upošteva je okoliščino, da je Agencija v letu 2016 na pobudo operaterjev s pomembno tržno močjo le-tim že omogočila izjemo z vidika cenovne obveznosti, ki se nanaša na zaključevanje klicev z izvorom izven notranjega trga Evropske unije, zaradi česar se je znatno izboljšal finančni položaj slovenskih OPTM, predlagamo Agenciji, da uvede dodatno izjemo v razmerju do domačih operaterjev. Dejstvo je, da preostali domači operaterji nimamo nobenih koristi od znatnega zvišanja cen zaključevanja klicev, izvirajočih izven EU, saj zaradi cenovne politike OPTM-jev na mednarodnem trgu več nimamo možnosti zaslužka marže, imamo pa zgolj povišane stroške bančnih garancij, ki so posredno vezani na ceno zaključevanja klicev. Po drugi strani pa zaradi manipulacij z A številkami, ki jih je izzvalo znatno povišanje cen, nosimo ves riziko, tudi finančni, ter smo deležni nenehnega pritiska in groženj z izključevanjem medomrežnih povezav.

Zato za doseg cilja vsaj delne vzpostavitve enakovrednih pogojev za domače operaterje predlagamo, da naj Agencija operaterjem s pomembno tržno močjo naloži obveznost, da so dolžni domačim operaterjem zaključevanje klicev z izvorom izven notranjega trga Evropske unije zaračunavati po vsaj 20% nižji ceni od cene, ki jo zaračunavajo tujim operaterjem, tj. operaterjem s sedežem zunaj Republike Slovenije in ki niso registrirani pri Agenciji. Le tako bo namreč lahko v praksi dejansko spet vzpostavilo ravnovesje in bo zadoščeno načelu enakega obravnavanja.

10.4.2 Oblikovanje cen ostalih storitev, nujnih za zaključevanje klicev

V tej točki Agencija operaterjem s pomembno tržno močjo nalaga obveznost, da bodo morali za ostale storitve, ki so nujne za zaključevanje klicev v mobilnem omrežju, oblikovati učinkovite stroškovne cene in Agenciji te cene na njeno zahtevo stroškovno dokazati in utemeljiti.

Dejstvo je, da ta cenovna obveznost ni nova in je bila vsebovana v domala vseh dosedanjih odločbah. Kljub našim večkratnim opozorilom, naslovljenim na Agencijo, o ne-stroškovnih cenah ostalih storitev, se cene teh storitev v zadnjem desetletju praktično niso spreminjale ali le minimalno, nekatere pa so se celo povišale, kar je najmanj nenavadno upošteva okoliščino, da so se v preteklih letih cene vseh drugih storitev drastično znižale. Konkretno, regulirana cena zaključevanja klicev v mobilna omrežja se je teh letih znižala iz 0,1492 EUR/min na 0,0114 EUR/min oziroma za več kot 92%, upošteva predlagano novo ceno 0,00916 EUR/min pa skoraj za 94%! Za primerjavo, pri Telekomu Slovenije že vsaj od leta 2009 cena priključnine za spojni vod s kapaciteto 2 Mbit/s znaša 3.445,99 EUR brez DDV. Ta cena se plača ob vsaki razširitvi medomrežne povezave in za vsak dodaten vod. Gre za strošek ključne infrastrukture, ki se nam kot domačemu operaterju ni možno izogniti. Nadalje, cena vzpostavitve in testiranja signalnega voda že vsaj od leta 2009 znaša 2.734,79 EUR brez DDV, mesečna vzdrževalnina 459,02 EUR brez DDV, testiranje medomrežne povezave v skladu s priporočili ITU oz. ETSI pa 3.900,58 EUR brez DDV po posameznem testu. Podobno kot za Telekom Slovenije velja tudi za ostale operaterje s pomembno tržno močjo. Vse podatke o stanju cen ostalih storitev lahko Agencija dodatno preveri z

Povezujemo regijo s svetom

AKTON Telekomunikacijski inženiring d.o.o.,
Dunajska cesta 9, 1000 Ljubljana, Slovenija • Davčna št.: SI62419919 • Matična št. podjetja: 5372798
TRR: Nova Ljubljanska banka d.d., IBAN: SI56 0208 5001 3245 424, SWIFT: LJBASIXX
Banka Sparkasse d.d., IBAN: SI56 3400 0101 7717 380, SWIFT: KSPKSI22XXX
Addiko Bank d.d., IBAN: SI56 33000 0008522023, SWIFT: HAABS122
Vpis v sodnem registru pri Okrožnem sodišču v Ljubljani pod št. 1/06892/00 • Osnovni kapital družbe: 4.915.685,55 EUR

Akton d.o.o.

Dunajska cesta 9
1000 Ljubljana, Slovenija

T: +386 1 2362 900

F: +386 1 2362 920

E: info@akton.si

www.akton.si

vpogledom v pretekle in trenutno veljavne vzorčne ponudbe operaterjev s pomembno tržno močjo, ki so vse dostopne tudi Agenciji.

Upošteva vse diskriminatorne okoliščine, izpostavljene v predhodni točki teh pripomb, je jasno, da se domači operaterji nahajamo na robu situacije, ko bodo vsi stroški ostalih storitev na dolgi rok dejansko povzročili nerentabilnost opravljanja storitev in ogrozili obstoječe medomrežne povezave s slovenskimi operaterji s pomembno tržno močjo.

Povsem jasno je, da operaterji s pomembno tržno močjo nimajo nobenega interesa po samoiniciativnem zniževanju cen ostalih storitev. Zaradi tega Agenciji predlagamo, da v Analizo vključi tudi cene vseh ostalih storitev, nujnih za zaključevanje klicev, ter jih tudi ustrezno cenovno regulira s predpisovanjem vsakokratne najvišje, stroškovne cene, kakor to velja za ceno zaključevanja klicev.

S spoštovanjem,

AKTON d.o.o.
Igor Košir, Generalni direktor

Akton
communications

Povezujemo regijo s svetom

AKTON Telekomunikacijski inženiring d.o.o.,
Dunajska cesta 9, 1000 Ljubljana, Slovenija • Davčna št: SI62419919 • Matična št. podjetja: 5372798
TRR: Nova Ljubljanska banka d.d., IBAN: SI56 0208 5001 3245 424, SWIFT: LJBASI2X
Banka Sparkasse d.d, IBAN SI56 3400 0101 7717 380, SWIFT: KSPKSI22XXX
Addiko Bank d.d., IBAN: SI56 33000 0008522023, SWIFT: HAABSI22
Vpis v sodnem registru pri Okrožnem sodišču v Ljubljani pod št. 1/06892/00 • Osnovni kapital družbe: 4.915.685,55 EUR

Akton d.o.o.
Dunajska cesta 9
1000 Ljubljana, Slovenija
T: +386 1 2362 900
F: +386 1 2362 920
E: info@akton.si
www.akton.si